

Desykacja rzepaku to konieczność czy wybór?

Autor: Tomasz Kodłubański

Data: 4 lipca 2016

Rzepak dojrzewa bardzo długo. Dosyć często okazuje się, że rośliny w trakcie żniw nie są dojrzałe w równym stopniu w różnych częściach pola. Problem ten może rozwiązać desykacja rzepaku.

Na polach łatwo jest zauważyć łuszczyzny, których nasiona mają różny stopień dojrzałości, czyli są koloru zielonego bądź brązowego. W celu przyspieszenia dojrzewania rzepaku w praktyce stosowany jest zabieg wysuszenia roślin przed zbiorem, który jest ciągle bardzo popularny wśród rolników. Czy jednak przez wszystkich?

Jakie znaczenie ma desykacja rzepaku?

Zróznicowanie dojrzałości plantacji rzepaku niesie za sobą niebezpieczeństwo zbyt wysokiej wilgotności nasion lub też znacznych strat z powodu obsypywania się dojrzałych nasion. Kluczowe staje się więc skuteczne użycie właściwych środków desykujących, co również ułatwia odpowiednie przygotowanie plantacji rzepaku do jednoetapowego zbioru kombajnem.

Desykacja rzepaku przeprowadzona w odpowiednim czasie pozwala na skuteczne sterowanie terminem zbioru.

– Z mojego doświadczenia wynika, że desykacja ma przede wszystkim znaczenie praktyczne w trakcie zbiorów – mówi Konrad Żabowski, rolnik z woj. dolnośląskiego. – *Oprócz oczywistego ograniczenia strat spowodowanych osypywaniem się nasion, zmniejsza podatność łuszczyń na pękanie, ułatwia w sposób oczywisty jednofazowy zbiór kombajnem i znacznie poprawia wydajność omlotową.*

Desykacja ma wiele zalet...

Desykacja plantacji rzepaku ma wiele zalet m.in. wzmacnia naturalne dojrzewanie rzepaku, przyczynia się do wyrównywania wilgotności nasion oraz zmniejsza ilość zielonych nasion. Zabieg desykacji najlepiej należy wykonać rano, późnym popołudniem lub pod wieczór, aby uniknąć niekorzystnego zjawiska jakim jest odparowywanie stosowanych środków.

*– Zabieg desykacji wykonuję w okresie, kiedy łuszczyńy przebarwiają się na żółto, a nasiona rzepaku są brunatne, ale jeszcze miękkie. Stosuję preparat zawierający glifosat w formie soli izopropyloaminowej zawierający 360 g w 1 l środka wraz z substancją zapobiegającą pękaniu łuszczyń i osypywaniu się nasion w czasie zbioru. **Gdy jest upalnie, zabieg wykonuję zawsze rano** – radzi Adam Żelazny, rolnik z woj. Pomorskiego.*

PLUSY DESYKACJI RZEPAKU

1 ograniczenie osypywania nasion

2 zmniejszenie podatności łuszczyń na pęknięcie

3 ułatwienie jednofazowego zbioru kombajnem

4 poprawienie wydajności omlotowej

5 wzmocnienie naturalnego dojrzewania rzepaku

6 wyrównanie wilgotności nasion

7 zmniejszenie liczby zielonych nasion

...ale ma też wady

Skutkiem ubocznym zabiegu desykcji jest ryzyko poniesienia strat powodowanych przejazdami podczas oprysku.

– Podczas podejmowania decyzji o sposobie zbioru rzepaku w warunkach gospodarstwa rolnego zawsze należy rozważyć wariant, który będzie najkorzystniejszy dla rolnika. **Desykcja wykonana przy wysokiej wilgotności powietrza ogranicza straty spowodowane przez przejazdy ciągnika, gdyż łuszczyń rzepaku pozostają sprężyste, nie kruszą się** – mówi Maria Sikora z ODR w Chełmnie. – *Właściwym rozwiązaniem jest montaż pochylacza łąnu i ekranu poślizgowego co ogranicza straty nasion podczas wykonywanego zabiegu.*

Z mojego doświadczenia wynika, że desykacja ma przede wszystkim znaczenie praktyczne w trakcie zbiorów.

Konrad Żabowski, rolnik z woj. dolnośląskiego

Pękanie łuszczyń

Straty plonu spowodowane osypywaniem się nasion rzepaku wskutek pęknięcia łuszczyń mogą wynosić do 30% ogólnego zbioru. Desykacja rzepaku jest zatem wskazana.

– *W końcowym stadium wegetacji rzepaku łuszczyń, stanowiące owoce tej rośliny, mogą pękać, wysypując na ziemię dojrzałe nasiona. Jest to niepożądane zjawisko dla producentów. **Powoduje bowiem duże straty plonu ziarna przed zbiorem i w jego trakcie** – mówi Maciej Kowalski, rolnik z woj. podlaskiego. – **Na przyspieszenie pęknięcia łuszczyń wpływ mają zmienne warunki pogodowe.** W czasie deszczu bowiem łuszczyń pęcznieją, nabierając wody, a gdy jest wietrznie i słonecznie, wysychają i szybko się kurczą – to właśnie prowadzi do osypywania się nasion* – opisuje rolnik.

To duże starty!

Strata plonu może wynosić wówczas do 30% ogólnego zbioru. Natomiast, jeżeli podczas zbioru występuje pogoda deszczowa, utrata plonu może sięgać nawet do 85%.

Ostatnio coraz popularniejsze stają się preparaty naturalne przeciwko pękaniu łuszczyń przed zbiorem – mówi Grzegorz Klusek, pracownik ODR-u w Modliszewicach.

– Niekiedy można też zauważyć na polu proces wcześniejszego dojrzewania łuszczyń na pędzie głównym. Występuje wtedy możliwość osypywania się nasion przed osiągnięciem dojrzałości łuszczyń na bocznych rozgałęzieniach. By zapobiec takiej sytuacji używam środka zawierającego glufosynat amonowy w ilości 2,5 l/ha i ok. 300 l/ha wody – dodaje rolnik.

Pełna dojrzałość dzięki desykcacji

W związku z tym ważne jest zastosowanie zabiegu desykcacji (oprysku), który pozwala rzepakowi osiągnąć pełną dojrzałość.

– Jest on polecany głównie przy nierównomiernym dojrzewaniu roślin i podczas opadów w okresie

zbiorów. To metoda agrotechniczna stosowana w celu dosuszenia rośliny na „pniu” przed skoszeniem. Pozwala ona sterować terminem zbioru roślin, co ma znaczenie organizacyjne w gospodarstwie rolnym – wyjaśnia Grzegorz Klusek, pracownik [ODR-u w Modliszewicach](#).

Żeby osiągnąć wysoką skuteczność działania „sklejaczy”, zabieg tymi środkami należy wykonać w fazie dojrzałości technicznej rzepaku.

Naturalne „sklejacze”

– **Ostatnio coraz popularniejsze stają się preparaty naturalne przeciwko pękaniu łuszczyń przed zbiorem.** Uzyskuje się je z żywicy drzew lub są to związki syntetycznego lateksu. Działanie tych związków polega na zabezpieczeniu łuszczyń przed wnikaniem do ich wnętrza wody, natomiast swobodnie przez te powłoki przenikają gazy, co umożliwia oddychanie i równomierne dojrzewanie łuszczyń i nasion rzepaku – dodaje Grzegorz Klusek.

Żeby osiągnąć wysoką skuteczność działania „sklejaczy”, zabieg tymi środkami należy wykonać w fazie dojrzałości technicznej rzepaku.

– *To jest ok. 21 dni przed zbiorem, w czasie, gdy łuszczyzny zmieniają barwę z intensywnie zielonej na seledynową lub żółtawą* – wyjaśnia fachowiec. Specjalista uważa, że taki zabieg może rolnikowi dostarczyć średnio ok. 0,5 t rzepaku więcej z 1 ha uprawy.

– *Nie należy jednak opóźniać desykacji, gdyż pękających łuszczyń nikt nie jest w stanie skleić* – radzi ekspert. Zaznacza przy tym, że ważnym czynnikiem, wpływającym na skuteczność desykacji, jest ilość zużywanej wody, co wiąże się z dokładnością pokrycia roślin cieczą roboczą roślin.

W wietrzne i słoneczne dni luszczyny szybko wysychają, co prowadzi do osypywania się nasion.

– Przeważnie na 1 ha stosuję od 400 do 600 l cieczy roboczej – twierdzi Andrzej Popowski, uprawiający rzepak w woj. podkarpackim. – Desykację najlepiej wykonywać w godzinach rannych, gdyż po nocnej rosie luszczyny pozostają sprężyste. Można w ten sposób zmniejszyć straty spowodowane przejazdem ciągnika. Ja stosuję środek z glifosatem, którego zalecana dawka do jednorazowego zastosowania to 3 l/ha w 150 l wody przy opryskiwaniu drobnokroplistym jakie wykonuję.

Zróznicowanie dojrzałości plantacji rzepaku niesie za sobą niebezpieczeństwo zbyt wysokiej wilgotności nasion lub też znacznych strat z powodu obsypywania się dojrzałych nasion.

Mniejsza wilgotność to większa wydajność

Po upływie 2–3 tygodni od zabiegu następuje zmniejszenie wilgotności o ok. 50%. Ułatwia to przeprowadzenie zbioru. Zwiększa się bowiem wydajność kombajnu o ok. 20%. Ponadto zbierane nasiona zawierają mniej zanieczyszczeń i są bardziej suche.

– *Dzięki temu obniżeniu ulegają koszty dosuszania* – mówi Natalia Narewka z KPODR Minikowo. Zwraca uwagę na jeszcze jedną sprawę.

– *Po desykacji zbiór rzepaku jest ułatwiony szczególnie na polach zachwaszczonych* – podkreśla Grzegorz Klusek. – **Rzepak po wykonaniu desykacji można zbierać po 5–10 dniach w przypadku zastosowania preparatu zawierającego substancję czynną dikwat w ilości 200 gr/l. Ta substancja czynna wyrównuje dojrzewanie roślin, eliminując przy tym wpływ nierównomiernego rozsiania nawozów mineralnych i zróżnicowania glebowego.**

Jak widać z opinii rolników i ekspertów, desykacja rzepaku jest zabiegiem ważnym i niezbędnym, by plon w czasie zbiorów był zarówno dobry jakościowo jak i zadowalający plantatora pod względem ilości materiału zebranego z pola.

Zobacz też: [Desykacja rzepaku bez glifosatu](#)